

Wymagania edukacyjne z chemii dla klasy 8 szkoły podstawowej

opracowane na podstawie

Programu nauczania chemii *Chemia Nowej Ery*

autorstwa Jana Kulawika, Teresy Kulawik i Marii Litwin.

Dział 1. Kwasy

Dział 1.	Ocena dopuszczająca [1]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady bhp dotyczące obchodzenia się z kwasami - zalicza kwasy do elektrolitów - definiuje pojęcie kwasy zgodnie z teorią Arrheniusa - opisuje budowę kwasów - opisuje różnice w budowie kwasów beztlenowych i kwasów tlenowych - zapisuje wzory sumaryczne kwasów: HCl, H₂S, H₂SO₄, H₂SO₃, HNO₃, H₂CO₃, H₃PO₄ - zapisuje wzory strukturalne kwasów beztlenowych - podaje nazwy poznanych kwasów - wskazuje wodór i resztę kwasową we wzorze kwasu - wyznacza wartościowość reszty kwasowej - wyjaśnia, jak można otrzymać np. kwas chlorowodorowy, siarkowy(IV) - wyjaśnia, co to jest tlenek kwasowy - opisuje właściwości kwasów, np.: chlorowodorowego, azotowego(V) i siarkowego(VI) - stosuje zasadę rozcieńczania kwasów - opisuje podstawowe zastosowania kwasów: chlorowodorowego, azotowego(V) i siarkowego(VI) - wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa (elektrolityczna) kwasów - definiuje pojęcia: jon, kation i anion - zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów (proste przykłady) - wymienia rodzaje odczynu roztworu - wymienia poznane wskaźniki - określa zakres pH i barwy wskaźników dla poszczególnych odczynów - rozróżnia doświadczalnie odczyny roztworów za pomocą wskaźników - wyjaśnia pojęcie kwaśne opady - oblicza masy cząsteczkowe HCl i H₂S
Dział 1.	Ocena dostateczna [1 + 2]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udowadnia, dlaczego w nazwie danego kwasu pojawia się wartościowość - zapisuje wzory strukturalne poznanych kwasów

		<ul style="list-style-type: none"> - wymienia metody otrzymywania kwasów tlenowych i kwasów beztlenowych - zapisuje równania reakcji otrzymywania poznanych kwasów - wyjaśnia pojęcie tlenek kwasowy - wskazuje przykłady tlenków kwasowych - opisuje właściwości poznanych kwasów - opisuje zastosowania poznanych kwasów - wyjaśnia pojęcie dysocjacja jonowa - zapisuje wybrane równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów - nazywa kation H^+ i aniony reszt kwasowych - określa odczyn roztworu (kwasowy) - wymienia wspólne właściwości kwasów - wyjaśnia, z czego wynikają wspólne właściwości kwasów - zapisuje obserwacje z przeprowadzanych doświadczeń - posługuje się skalą pH - bada odczyn i pH roztworu - wyjaśnia, jak powstają kwaśne opady - podaje przykłady skutków kwaśnych opadów - oblicza masy cząsteczkowe kwasów - oblicza zawartość procentową pierwiastków chemicznych w cząsteczkach kwasów
Dział 1.	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisuje równania reakcji otrzymywania wskazanego kwasu - wyjaśnia, dlaczego podczas pracy ze stężonymi roztworami kwasów należy zachować szczególną ostrożność - projektuje doświadczenia, w wyniku których można otrzymać omawiane na lekcjach kwasy - wymienia poznane tlenki kwasowe - wyjaśnia zasadę bezpiecznego rozcieńczania stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) - planuje doświadczalne wykrycie białka w próbce żywności (np.: w serze, mleku, jajku) - opisuje reakcję ksantoproteinową - zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) kwasów - zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) w formie stopniowej dla H_2S, H_2CO_3 - określa kwasowy odczyn roztworu na podstawie znajomości jonów obecnych w

		<p>badanym roztworze</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wnioski) - podaje przyczyny odczynu roztworów: kwasowego, zasadowego, obojętnego - interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (odczyny: kwasowy, zasadowy, obojętny) - opisuje zastosowania wskaźników - planuje doświadczenie, które pozwala zbadać pH produktów występujących w życiu codziennym - rozwiązuje zadania obliczeniowe o wyższym stopniu trudności - analizuje proces powstawania i skutki kwaśnych opadów - proponuje niektóre sposoby ograniczenia powstawania kwaśnych opadów
Dział 1.	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisuje wzór strukturalny kwasu nieorganicznego o podanym wzorze sumarycznym - nazywa dowolny kwas tlenowy (określenie wartościowości pierwiastków chemicznych, uwzględnienie ich w nazwie) - projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których wyniku można otrzymać kwasy - identyfikuje kwasy na podstawie podanych informacji - odczytuje równania reakcji chemicznych - rozwiązuje zadania obliczeniowe o wyższym stopniu trudności - proponuje sposoby ograniczenia powstawania kwaśnych opadów - wyjaśnia pojęcie skala pH
Dział 1.	Ocena celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady innych wskaźników i opisuje ich zachowanie w roztworach o różnych odczynach - opisuje wpływ pH na glebę i uprawy, wyjaśnia przyczyny stosowania poszczególnych nawozów - omawia przemysłową metodę otrzymywania kwasu azotowego(V) - definiuje pojęcie stopień dysocjacji - dzieli elektrolity ze względu na stopień dysocjacji
Dział 2. Sole		
Dział 2.	Ocena dopuszczająca [1]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje budowę soli

		<ul style="list-style-type: none"> - tworzy i zapisuje wzory sumaryczne soli (np. chlorków, siarczków) - wskazuje metal i resztę kwasową we wzorze soli - tworzy nazwy soli na podstawie wzorów sumarycznych (proste przykłady) - tworzy i zapisuje wzory sumaryczne soli na podstawie ich nazw (np. wzory soli kwasów: chlorowodorowego, siarkowodorowego i metali, np. sodu, potasu i wapnia) - wskazuje wzory soli wśród wzorów różnych związków chemicznych - definiuje pojęcie dysocjacja jonowa (elektrolityczna) soli - dzieli sole ze względu na ich rozpuszczalność w wodzie - ustala rozpuszczalność soli w wodzie na podstawie tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie - zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) soli rozpuszczalnych w wodzie (proste przykłady) - podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji jonowej soli (proste przykłady) - opisuje sposób otrzymywania soli trzema podstawowymi metodami (kwas + zasada, metal + kwas, tlenek metalu + kwas) - zapisuje cząsteczkowo równania reakcji otrzymywania soli (proste przykłady) - definiuje pojęcia reakcja zobojętniania i reakcja strąceniowa - odróżnia zapis cząsteczkowy od zapisu jonowego równania reakcji chemicznej - określa związek ładunku jonu z wartościowością metalu i reszty kwasowej - podaje przykłady zastosowań najważniejszych soli
Dział 2.	Ocena dostateczna [1 + 2]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cztery najważniejsze sposoby otrzymywania soli - podaje nazwy i wzory soli (typowe przykłady) - zapisuje równania reakcji zobojętniania w formach: cząsteczkowej, jonowej oraz jonowej skróconej - podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji jonowej soli - odczytuje równania reakcji otrzymywania soli (proste przykłady) - korzysta z tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie - zapisuje równania reakcji otrzymywania soli (reakcja strąceniowa) w formach cząsteczkowej i jonowej (proste przykłady) - zapisuje i odczytuje wybrane równania reakcji dysocjacji jonowej soli - dzieli metale ze względu na ich aktywność chemiczną (szereg aktywności metali) - opisuje sposoby zachowania się metali w reakcji z kwasami (np. miedź i magnez w

		<p>reakcji z kwasem chlorowodorowym)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisuje obserwacje z doświadczeń przeprowadzanych na lekcji - wymienia zastosowania najważniejszych soli
Dział 2.	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy i zapisuje nazwy i wzory soli: chlorków, siarczków, azotanów(V), siarczanów(IV), siarczanów(VI), węglanów, fosforanów(V) (ortofosforanów(V)) - zapisuje i odczytuje równania dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) soli - otrzymuje sole doświadczalnie - wyjaśnia przebieg reakcji zobojętniania i reakcji strąceniowej - zapisuje równania reakcji otrzymywania soli - ustala, korzystając z szeregu aktywności metali, które metale reagują z kwasami według schematu: metal + kwas -> sól + wodór - projektuje i przeprowadza reakcję zobojętniania (HCl + NaOH) - swobodnie posługuje się tabelą rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie - projektuje doświadczenia pozwalające otrzymać substancje trudno rozpuszczalne i praktycznie nierozpuszczalne (sole i wodorotlenki) w reakcjach strąceniowych - zapisuje odpowiednie równania reakcji w formie cząsteczkowej i jonowej (reakcje otrzymywania substancji trudno rozpuszczalnych i praktycznie nierozpuszczalnych w reakcjach strąceniowych) - podaje przykłady soli występujących w przyrodzie - wymienia zastosowania soli - opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wniosek)
Dział 2.	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia metody otrzymywania soli - przewiduje, czy znajdzie dana reakcja chemiczna (poznane metody, tabela rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie, szereg aktywności metali) - zapisuje i odczytuje równania reakcji otrzymywania dowolnej soli - wyjaśnia, jakie zmiany zaszły w odczynie roztworów poddanych reakcji zobojętniania - proponuje reakcję tworzenia soli trudno rozpuszczalnej i praktycznie nierozpuszczalnej - przewiduje wynik reakcji strąceniowej - identyfikuje sole na podstawie podanych informacji - podaje zastosowania reakcji strąceniowych

		<ul style="list-style-type: none"> - projektuje i przeprowadza doświadczenia dotyczące otrzymywania soli - przewiduje efekty zaprojektowanych doświadczeń dotyczących otrzymywania soli (różne metody) - opisuje zaprojektowane doświadczenia
Dział 2.	Ocena celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie hydrat; wymienia przykłady hydratów, ich występowania i zastosowania - wyjaśnia pojęcie hydroliza; zapisuje równania reakcji hydrolizy i wyjaśnia jej przebieg - wyjaśnia pojęcia: sól podwójna, sól potrójna, wodorosole i hydroksosole; podaje przykłady tych soli
Dział 3. Związki węgla z wodorem		
Dział 3.	Ocena dopuszczająca [1]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie związku organiczne - podaje przykłady związków chemicznych zawierających węgiel - wymienia naturalne źródła węglowodorów - wymienia nazwy produktów destylacji ropy naftowej i podaje przykłady ich zastosowania - stosuje zasady bhp w pracy z gazem ziemnym oraz produktami przeróbki ropy naftowej - definiuje pojęcie węglowodory - definiuje pojęcie szereg homologiczny - definiuje pojęcia: węglowodory nasycone, węglowodory nienasycone, alkanany, alkeny, alkiny - zalicza alkanany do węglowodorów nasyconych, a alkeny i alkiny – do nienasyconych - zapisuje wzory sumaryczne: alkanów, alkenów i alkinów o podanej liczbie atomów węgla - rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne (grupowe): alkanów, alkenów i alkinów o łańcuchach prostych (do pięciu atomów węgla w cząsteczce) - podaje nazwy systematyczne alkanów (do pięciu atomów węgla w cząsteczce) - podaje wzory ogólne: alkanów, alkenów i alkinów - podaje zasady tworzenia nazw alkenów i alkinów - przyporządkowuje dany węglowodór do odpowiedniego szeregu homologicznego - opisuje budowę i występowanie metanu - opisuje właściwości fizyczne i chemiczne metanu, etanu

		<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polegają spalanie całkowite i spalanie niecałkowite - zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i spalania niecałkowitego metanu, etanu - podaje wzory sumaryczne i strukturalne etenu i etynu - opisuje najważniejsze właściwości etenu i etynu - definiuje pojęcia: polimeryzacja, monomer i polimer - opisuje najważniejsze zastosowania metanu, etenu i etynu - opisuje wpływ węglowodorów nasyconych i węglowodorów nienasyconych na wodę bromową (lub rozcieńczony roztwór manganianu(VII) potasu)
Dział 3.	Ocena dostateczna [1 + 2]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie szeregu homologicznego - tworzy nazwy alkenów i alkinów na podstawie nazw odpowiednich alkanów - zapisuje wzory: sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne (grupowe); podaje nazwy: alkanów, alkenów i alkinów - buduje model cząsteczki: metanu, etenu, etynu - wyjaśnia różnicę między spalaniem całkowitym a spalaniem niecałkowitym - opisuje właściwości fizyczne i chemiczne (spalanie) alkanów (metanu, etanu) oraz etenu i etynu - zapisuje i odczytuje równania reakcji spalania metanu, etanu, przy dużym i małym dostępie tlenu - pisze równania reakcji spalania etenu i etynu - porównuje budowę etenu i etynu - wyjaśnia, na czym polegają reakcje przyłączania i polimeryzacji - opisuje właściwości i niektóre zastosowania polietylenu - wyjaśnia, jak można doświadczalnie odróżnić węglowodory nasycone od węglowodorów nienasyconych, np. metan od etenu czy etynu - wyjaśnia, od czego zależą właściwości węglowodorów - wykonuje proste obliczenia dotyczące węglowodorów - podaje obserwacje do wykonywanych na lekcji doświadczeń
Dział 3.	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy wzory ogólne alkanów, alkenów, alkinów (na podstawie wzorów kolejnych związków chemicznych w danym szeregu homologicznym) - proponuje sposób doświadczalnego wykrycia produktów spalania węglowodorów

		<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje równania reakcji spalania alkanów przy dużym i małym dostępie tlenu - zapisuje równania reakcji spalania alkenów i alkinów - zapisuje równania reakcji otrzymywania etynu - odczytuje podane równania reakcji chemicznej - zapisuje równania reakcji etenu i etynu z bromem, polimeryzacji etenu - opisuje rolę katalizatora w reakcji chemicznej - wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a właściwościami fizycznymi alkanów (np. stanem skupienia, lotnością, palnością, gęstością, temperaturą topnienia i wrzenia) - wyjaśnia, co jest przyczyną większej reaktywności węglowodorów nienasyconych w porównaniu z węglowodorami nasyconymi - opisuje właściwości i zastosowania polietylenu - projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie węglowodorów nasyconych od węglowodorów nienasyconych - opisuje przeprowadzane doświadczenia chemiczne - wykonuje obliczenia związane z węglowodorami - wyszukuje informacje na temat zastosowań alkanów, etenu i etynu; wymienia je - zapisuje równanie reakcji polimeryzacji etenu
Dział 3.	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje właściwości węglowodorów - porównuje właściwości węglowodorów nasyconych i węglowodorów nienasyconych - wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a właściwościami fizycznymi alkanów - opisuje wpływ wiązania wielokrotnego w cząsteczce węglowodoru na jego reaktywność - zapisuje równania reakcji przyłączania (np. bromowodoru, wodoru, chloru) do węglowodorów zawierających wiązanie wielokrotne - projektuje doświadczenia chemiczne dotyczące węglowodorów - projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie węglowodorów nasyconych od węglowodorów nienasyconych - stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania zadań obliczeniowych o wysokim stopniu trudności - analizuje znaczenie węglowodorów w życiu codziennym

Dział 3.	Ocena celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje przebieg suchej destylacji węgla kamiennego - wyjaśnia pojęcia: izomeria, izomery - wyjaśnia pojęcie węglowodory aromatyczne - podaje przykłady tworzyw sztucznych i tworzyw syntetycznych - wymienia właściwości i zastosowania wybranych tworzyw sztucznych - wymienia przykładowe oznaczenia opakowań wykonanych z tworzyw sztucznych
Dział 4. Pochodne węglowodorów		
Dział 4.	Ocena dopuszczająca [1]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dowodzi, że alkohole, kwasy karboksylowe, estry i aminokwasy są pochodnymi węglowodorów - opisuje budowę pochodnych węglowodorów (grupa węglowodorowa + grupa funkcyjna) - wymienia pierwiastki chemiczne wchodzące w skład pochodnych węglowodorów - zalicza daną substancję organiczną do odpowiedniej grupy związków chemicznych - wyjaśnia, co to jest grupa funkcyjna - zaznacza grupy funkcyjne w alkoholach, kwasach karboksylowych, estrach, aminokwasach; podaje ich nazwy - zapisuje wzory ogólne alkoholi, kwasów karboksylowych i estrów - dzieli alkohole na monohydroksylowe i polihydroksylowe - zapisuje wzory sumaryczne i rysuje wzory półstrukturalne (grupowe), strukturalne alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych zawierających do trzech atomów węgla w cząsteczce - wyjaśnia, co to są nazwy zwyczajowe i nazwy systematyczne - tworzy nazwy systematyczne alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych zawierających do trzech atomów węgla w cząsteczce, podaje zwyczajowe (metanolu, etanolu) - rysuje wzory półstrukturalne (grupowe), strukturalne kwasów monokarboksylowych o łańcuchach prostych zawierających do dwóch atomów węgla w cząsteczce; podaje ich nazwy systematyczne i zwyczajowe (kwasu metanowego i kwasu etanowego) - zaznacza resztę kwasową we wzorze kwasu karboksylowego - opisuje najważniejsze właściwości metanolu, etanolu i glicerolu oraz kwasów etanowego i metanowego

		<ul style="list-style-type: none"> - bada właściwości fizyczne glicerolu - zapisuje równanie reakcji spalania metanolu - opisuje podstawowe zastosowania etanolu i kwasu etanowego - dzieli kwasy karboksylowe na nasycone i nienasycone - wymienia najważniejsze kwasy tłuszczowe - opisuje najważniejsze właściwości długołańcuchowych kwasów karboksylowych (stearynowego i oleinowego) - definiuje pojęcie mydła - wymienia związki chemiczne, które są substratami reakcji estryfikacji - definiuje pojęcie estry - wymienia przykłady występowania estrów w przyrodzie - opisuje zagrożenia związane z alkoholami (metanol, etanol) - wśród poznanych substancji wskazuje te, które mają szkodliwy wpływ na organizm - omawia budowę i właściwości aminokwasów (na przykładzie glicyny) - podaje przykłady występowania aminokwasów - wymienia najważniejsze zastosowania poznanych związków chemicznych (np. etanol, kwas etanowy, kwas stearynowy)
Dział 4.	Ocena dostateczna [1 + 2]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisuje nazwy i wzory omawianych grup funkcyjnych - wyjaśnia, co to są alkohole polihydroksylowe - zapisuje wzory i podaje nazwy alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych (zawierających do pięciu atomów węgla w cząsteczce) - zapisuje wzory sumaryczny i półstrukturalny (grupowy) propano-1,2,3-triolu (glicerolu) - uzasadnia stwierdzenie, że alkohole i kwasy karboksylowe tworzą szeregi homologiczne - podaje odczyn roztworu alkoholu - opisuje fermentację alkoholową - zapisuje równania reakcji spalania etanolu - podaje przykłady kwasów organicznych występujących w przyrodzie (np. kwasy: mrówkowy, szczawiowy, cytrynowy) i wymienia ich zastosowania - tworzy nazwy prostych kwasów karboksylowych (do pięciu atomów węgla w cząsteczce) i zapisuje ich wzory sumaryczne i strukturalne - podaje właściwości kwasów metanowego (mrówkowego) i etanowego (octowego)

		<ul style="list-style-type: none"> - bada wybrane właściwości fizyczne kwasu etanowego (octowego) - opisuje dysocjację jonową kwasów karboksylowych - bada odczyn wodnego roztworu kwasu etanowego (octowego) - zapisuje równania reakcji spalania i reakcji dysocjacji jonowej kwasów metanowego i etanowego - zapisuje równania reakcji kwasów metanowego i etanowego z metalami, tlenkami metali i wodorotlenkami - podaje nazwy soli pochodzących od kwasów metanowego i etanowego - podaje nazwy długołańcuchowych kwasów monokarboksylowych (przykłady) - zapisuje wzory sumaryczne kwasów: palmitynowego, stearynowego i oleinowego - wyjaśnia, jak można doświadczalnie udowodnić, że dany kwas karboksylowy jest kwasem nienasyconym - podaje przykłady estrów - wyjaśnia, na czym polega reakcja estryfikacji - tworzy nazwy estrów pochodzących od podanych nazw kwasów i alkoholi (proste przykłady) - opisuje sposób otrzymywania wskazanego estru (np. octanu etylu) - zapisuje równania reakcji otrzymywania estru (proste przykłady, np. octanu metylu) - wymienia właściwości fizyczne octanu etylu - opisuje negatywne skutki działania etanolu na organizm - bada właściwości fizyczne omawianych związków - zapisuje obserwacje z wykonywanych doświadczeń chemicznych
Dział 4.	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego alkohol etylowy ma odczyn obojętny - wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwę systematyczną glicerolu - zapisuje równania reakcji spalania alkoholi - podaje nazwy zwyczajowe i systematyczne alkoholi i kwasów karboksylowych - wyjaśnia, dlaczego niektóre wyższe kwasy karboksylowe nazywa się kwasami tłuszczowymi - porównuje właściwości kwasów organicznych i nieorganicznych - bada i opisuje wybrane właściwości fizyczne i chemiczne kwasu etanowego (octowego) - porównuje właściwości kwasów karboksylowych - opisuje proces fermentacji octowej

		<ul style="list-style-type: none"> - dzieli kwasy karboksylowe - zapisuje równania reakcji chemicznych kwasów karboksylowych - podaje nazwy soli kwasów organicznych - określa miejsce występowania wiązania podwójnego w cząsteczce kwasu oleinowego - podaje nazwy i rysuje wzory półstrukturalne (grupowe) długołańcuchowych kwasów monokarboksylowych (kwasów tłuszczowych) nasyconych (palmitynowego, stearynowego) i nienasyconego (oleinowego) - projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie kwasu oleinowego od kwasów palmitynowego lub stearynowego - zapisuje równania reakcji chemicznych prostych kwasów karboksylowych z alkoholami monohydroksylowymi - zapisuje równania reakcji otrzymywania podanych estrów - tworzy wzory estrów na podstawie nazw kwasów i alkoholi - tworzy nazwy systematyczne i zwyczajowe estrów na podstawie nazw odpowiednich kwasów karboksylowych i alkoholi - zapisuje wzór poznanego aminokwasu - opisuje budowę oraz wybrane właściwości fizyczne i chemiczne aminokwasów na przykładzie kwasu aminooctowego (glicyny) - opisuje właściwości omawianych związków chemicznych - wymienia zastosowania: metanolu, etanolu, glicerolu, kwasu metanowego, kwasu octowego - bada niektóre właściwości fizyczne i chemiczne omawianych związków - opisuje przeprowadzone doświadczenia chemiczne
Dział 4.	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proponuje doświadczenie chemiczne do podanego tematu z działu Pochodne węglowodorów - opisuje doświadczenia chemiczne (schemat, obserwacje, wnioski) - przeprowadza doświadczenia chemiczne do działu Pochodne węglowodorów - zapisuje wzory podanych alkoholi i kwasów karboksylowych - zapisuje równania reakcji chemicznych alkoholi, kwasów karboksylowych o wyższym stopniu trudności (np. więcej niż pięć atomów węgla w cząsteczce) - wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a stanem skupienia i reaktywnością alkoholi oraz kwasów karboksylowych

		<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje równania reakcji otrzymywania estru o podanej nazwie lub podanym wzorze - planuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające otrzymać ester o podanej nazwie - opisuje właściwości estrów w aspekcie ich zastosowań - przewiduje produkty reakcji chemicznej - identyfikuje poznane substancje - omawia szczegółowo przebieg reakcji estryfikacji - omawia różnicę między reakcją estryfikacji a reakcją zobojętniania - zapisuje równania reakcji chemicznych w formach: cząsteczkowej, jonowej i skróconej jonowej - analizuje konsekwencje istnienia dwóch grup funkcyjnych w cząsteczce aminokwasu - zapisuje równanie kondensacji dwóch cząsteczek glicyny - opisuje mechanizm powstawania wiązania peptydowego - rozwiązuje zadania dotyczące pochodnych węglowodorów (o dużym stopniu trudności)
Dział 4.	Ocena celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje właściwości i zastosowania wybranych alkoholi (inne niż na lekcji) - opisuje właściwości i zastosowania wybranych kwasów karboksylowych (inne niż na lekcji) - zapisuje równania reakcji chemicznych zachodzących w twardej wodzie pododaniu mydła sodowego - wyjaśnia pojęcie hydroksykwasy - wyjaśnia, czym są aminy; omawia ich przykłady; podaje ich wzory; opisuje właściwości, występowanie i zastosowania - wymienia zastosowania aminokwasów - wyjaśnia, co to jest hydroliza estru - zapisuje równania reakcji hydrolizy estru o podanej nazwie lub podanym wzorze
Dział 5. Substancje o znaczeniu biologicznym		
Dział 5.	Ocena dopuszczająca [1]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne pierwiastki chemiczne wchodzące w skład organizmu - wymienia podstawowe składniki żywności i miejsca ich występowania - wymienia pierwiastki chemiczne, których atomy wchodzą w skład cząsteczek: tłuszczów, cukrów (węglowodanów) i białek - dzieli tłuszcze ze względu na: pochodzenie i stan skupienia

		<ul style="list-style-type: none"> - zalicza tłuszcze do estrów - wymienia rodzaje białek - dzieli cukry (sacharydy) na cukry proste i cukry złożone - definiuje białka jako związki chemiczne powstające z aminokwasów - wymienia przykłady: tłuszczów, sacharydów i białek - wyjaśnia, co to są węglowodany - wymienia przykłady występowania celulozy i skrobi w przyrodzie - podaje wzory sumaryczne: glukozy i fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy - wymienia zastosowania poznanych cukrów - wymienia najważniejsze właściwości omawianych związków chemicznych - definiuje pojęcia: denaturacja, koagulacja, żel, zół - wymienia czynniki powodujące denaturację białek - podaje reakcje charakterystyczne białek i skrobi - opisuje znaczenie: wody, tłuszczów, białek, sacharydów, witamin i mikroelementów dla organizmu - wyjaśnia, co to są związki wielkocząsteczkowe; wymienia ich przykłady - wymienia funkcje podstawowych składników odżywczych
Dział 5.	Ocena dostateczna [1 + 2]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę składników odżywczych w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu - opisuje budowę cząsteczki tłuszczu jako estru glicerolu i kwasów tłuszczowych - opisuje wybrane właściwości fizyczne tłuszczów - opisuje wpływ oleju roślinnego na wodę bromową - wyjaśnia, jak można doświadczalnie odróżnić tłuszcze nienasycone od tłuszczów nasyconych - opisuje właściwości białek - wymienia czynniki powodujące koagulację białek - opisuje właściwości fizyczne: glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy - bada właściwości fizyczne wybranych związków chemicznych (glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy) - zapisuje równanie reakcji sacharozy z wodą za pomocą wzorów sumarycznych - opisuje przebieg reakcji chemicznej skrobi z wodą - wykrywa obecność skrobi i białka w produktach spożywczych

Dział 5.	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje wzór ogólny tłuszczów - omawia różnice w budowie tłuszczów stałych i tłuszczów ciekłych - wyjaśnia, dlaczego olej roślinny odbarwia wodę bromową - definiuje białka jako związki chemiczne powstające w wyniku kondensacji aminokwasów - definiuje pojęcia: peptydy, peptyzacja, wysalanie białek - opisuje różnice w przebiegu denaturacji i koagulacji białek - wyjaśnia, co to znaczy, że sacharoza jest disacharydem - wymienia różnice we właściwościach fizycznych skrobi i celulozy - zapisuje poznane równania reakcji sacharydów z wodą - definiuje pojęcie wiązanie peptydowe - projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie tłuszczu nienasyconego od tłuszczu nasyconego - projektuje doświadczenia chemiczne umożliwiające wykrycie białka za pomocą stężonego roztworu kwasu azotowego(V) - planuje doświadczenia chemiczne umożliwiające badanie właściwości omawianych związków chemicznych - opisuje przeprowadzone doświadczenia chemiczne - opisuje znaczenie i zastosowania skrobi, celulozy i innych poznanych związków chemicznych
Dział 5.	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje wzór tristéarynianu glicerolu - projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne umożliwiające wykrycie białka - wyjaśnia, na czym polega wysalanie białek - wyjaśnia, dlaczego skrobia i celuloza są polisacharydami - wyjaśnia, co to są dekstryny - omawia przebieg reakcji chemicznej skrobi z wodą - planuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne weryfikujące postawioną hipotezę - identyfikuje poznane substancje
Dział 5.	Ocena celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bada skład pierwiastkowy białek - udowadnia doświadczalnie, że glukoza ma właściwości redukujące

		<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadza próbę Trommera i próbę Tollensa - wyjaśnia, na czym polega próba akroleinowa - projektuje doświadczenie umożliwiające odróżnienie tłuszczu od substancji tłustej (próba akroleinowa) - opisuje proces utwardzania tłuszczów - opisuje hydrolizę tłuszczów, zapisuje równanie dla podanego tłuszczu - wyjaśnia, na czym polega efekt Tyndalla
--	--	---

**Wymagania edukacyjne z chemii dla klasy 8 szkoły podstawowej
w klasach dwujęzycznych**

Dział	Tematy	Wymagania
1. Kwasy	1. Formulas and names of acids.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - określa budowę kwasów - wymienia podstawowe kwasy beztlenowe i tlenowe - wyjaśnia definicję kwasu tlenowego i beztlenowego
	2. Binary acids.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia otrzymywania kwasu chlorowodorowego - rozumie opis doświadczenia kwasu siarkowodorowego - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne kwasu chlorowodorowego - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne kwasu siarkowodorowego - podaje zastosowania kwasu chlorowodorowego i siarkowodorowego
	3. Sulfuric acid VI and sulfuric acid IV - oxoacids of sulphur	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia otrzymywania kwasu siarkowego IV - odczytuje reakcję otrzymywania tlenku siarki VI - rozumie opis doświadczenia badania właściwości stężonego roztworu kwasu siarkowego VI - określa właściwości fizyczne i chemiczne kwasu siarkowego VI - określa właściwości fizyczne i chemiczne kwasu siarkowego IV - wymienia zastosowania kwasu siarkowego IV i VI
	4. Examples of other binary acids and oxoacids.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia otrzymywania kwasu azotowego V - określa właściwości fizyczne i chemiczne kwasu azotowego V - rozumie opis doświadczenia otrzymywania kwasu węglowego - odczytuje równanie reakcji otrzymywania kwasu węglowego - określa właściwości fizyczne i chemiczne kwasu węglowego - wymienia zastosowania kwasu azotowego V, kwasu węglowego, kwas fosforowy V
	5. Process of ionic dissociation of acids.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje kwasy ze względu na proces dysocjacji - odczytuje równania dysocjacji jonowej kwasów

	6. Comparison of acid properties.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - określa stany skupienia popularnych kwasów - nazywa bezwodniki kwasowe wybranych kwasów tlenowych - wymienia skutki kwaśnych opadów
	7. pH of a solution - scale of pH	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - określa czym jest odczyn roztworu i od czego on zależy - podaje odczyn popularnych substancji z życia codziennego
2. Sole	8. Formulas and names of salts.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje budowę soli - potrafi odczytać nazwy soli tlenowych i beztlenowych
	9. Dissociation process of salts.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia badania rozpuszczalności wybranych soli - określa na podstawie tabeli rozpuszczalności soli, które sole są rozpuszczalne, a które sole są nierozpuszczalne - odczytuje zapis wybranego równania dysocjacji soli podając nazwy powstałych jonów
	10. Neutralisation reaction.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia otrzymywania soli przez działanie kwasem na zasadę - podaje ogólny zapis przebiegu reakcji zobojętnienia - odczytuje cząsteczkowo i jonowo wybrane równanie reakcji zobojętniania
	11. Reactions of metals with acids.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia reakcji magnezu z kwasami - podaje ogólny zapis przebiegu reakcji metalu z kwasem - odczytuje cząsteczkowo wybrane równanie reakcji metalu z kwasem - nazywa szereg aktywności metali i potrafi z niego odczytać, które pierwiastki wypierają wodór z kwasów, a które nie wypierają wodoru z kwasów
	12. Reactions of metal oxides with acids.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia reakcji tlenku tlenku magnezu i tlenku miedzi z kwasem chlorowodorowym - podaje ogólny zapis przebiegu reakcji tlenku metalu z kwasem - odczytuje cząsteczkowo wybrane równanie reakcji tlenku metalu z kwasem
	13. Reactions of hydroxides of metals with nonmetal oxides.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia reakcji tlenku węgla IV z wodą wapienną

		<ul style="list-style-type: none"> - podaje ogólny zapis przebiegu reakcji wodorotlenku metalu z tlenkiem niemetalu - odczytuje cząsteczkowo wybrane równanie reakcji wodorotlenku metalu z tlenkiem niemetalu
	14. Precipitation reactions.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia reakcji azotanu(V) srebra(I) z kwasem chlorowodorowym - podaje ogólny zapis przebiegu reakcji soli z kwasem - odczytuje cząsteczkowo i jonowo wybrane równanie reakcji soli z kwasem - rozumie opis doświadczenia siarczanu(VI) sodu z wodą wapienną - podaje ogólny zapis przebiegu reakcji soli z zasadą - odczytuje cząsteczkowo i jonowo wybrane równanie reakcji soli z zasadą - rozumie opis doświadczenia reakcji azotanu(V) wapnia z fosforanem(V) wapnia - podaje ogólny zapis przebiegu reakcji soli z inną solą - odczytuje cząsteczkowo i jonowo wybrane równanie reakcji soli z inną solą
	15. Other reactions of obtaining salts.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje ogólny zapis przebiegu reakcji metalu z niemetalem - odczytuje cząsteczkowo wybrane równanie reakcji metalu z niemetalem - podaje ogólny zapis przebiegu reakcji tlenku zasadowego i tlenku kwasowego - odczytuje cząsteczkowo wybrane równanie reakcji tlenku zasadowego i tlenku kwasowego
	16. Comparison of properties of salts and their applications.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje nazwy wybranych soli występujących w środowisku przyrodniczym - rozumie opis doświadczenia badania wpływu chlorku sodu i chlorku wapnia na lód - wymienia zastosowania chlorków, fosforanów, siarczanów, azotanów i węglanów
3. Związki węgla z wodorem	17. Natural sources of hydrocarbons.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia źródła naturalne węglowodorów - określa wartościowość węgla w związkach organicznych - rozumie opis obiegu węgla w przyrodzie - wymienia produkty powstałe w procesie destylacji ropy naftowej
	18. Homologous series of alkanes.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie alkanów i szeregu homologicznego alkanów - wymienia nazwy alkanów posiadających od 1 do 5 atomów węgla w cząsteczce - nazywa wzory strukturalne, półstrukturalne i grupowe

	19. Methane and ethane.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia spalanie metanu - wymienia rodzaje reakcji spalania i podaje ich produkty - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne metanu - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne etanu
	20. Comparison of properties of alkanes and their applications.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia wspólne właściwości alkanów - rozumie opis doświadczenia reakcji spalania butanu - wymienia właściwości benzyny - podaje zastosowania wybranych alkanów
	21. Homologous series of alkenes.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje węglowodory nienasycone - definiuje pojęcie alkenów - wymienia nazwy alkenów posiadających od 1 do 5 atomów węgla w cząsteczce - podaje nazwę reakcji przyłączenia i odczytuje zapis równania wybranej reakcji przyłączenia - opisuje, na czym polega reakcji polimeryzacji - określa właściwości fizyczne i chemiczne etenu - wymienia zastosowania etenu i polietylenu
	22. Homologous series of alkynes.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie alkinów - wymienia nazwy alkinów posiadających od 1 do 5 atomów węgla w cząsteczce - rozumie opis doświadczenia otrzymywanie etynu - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne acetylenu - odczytuje przebieg reakcji przyłączenia bromu do etynu - wymienia zastosowania acetylenu
	23. Comparison of properties of alkanes, alkenes and alkynes.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje informacje z tabeli przedstawiającej podobieństwa i różnice alkanów, alkenów i alkinów
4. Pochodne węglowodorów.	24. Homologous series of alcohols.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - określa grupę funkcyjną alkoholi - określa grupę alkilową - wymienia nazwy alkinów posiadających od 1 do 5 atomów węgla w cząsteczce
	25. Methanol and ethanol - monohydroxy alcohols	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis procesu fermentacji alkoholowej - określa właściwości fizyczne i chemiczne metanolu - rozumie opis doświadczenia badania właściwości etanolu - rozumie opis doświadczenia wykrywania obecności etanolu - określa właściwości fizyczne i chemiczne

		<p>etanolu</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zastosowanie metanolu
	26. Glycerol - polyhydroxyl alcohol.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia badania właściwości glicerolu - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne glicerolu - określa zastosowania glicerolu
	27. Comparison of properties of alcohols.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje właściwości alkoholi w zależności od ich stanu skupienia i liczby atomów węgla w cząsteczce na podstawie tabeli przedstawiającej te zależności
	28. Homologous series of carboxylic acids.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie kwasów karboksylowych - zna zasady tworzenia nazw kwasów karboksylowych - wymienia nazwy kwasów karboksylowych pochodzących od alkanów posiadających od 1 do 5 atomów węgla w cząsteczce
	29. Methanoic acid.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne kwasu metanowego - odczytuje równania reakcji dysocjacji i spalania kwasu metanowego - wymienia zastosowania kwasu metanowego
	30. Ethanoic acid.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie opis doświadczenia badania właściwości kwasu etanowego - odczytuje cząsteczkowo równania reakcji kwasu octowego z magnezem, reakcji zobojętniania oraz reakcji spalania - wie, jak tworzyć nazwy soli kwasów karboksylowych - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne kwasu etanowego - Zna zastosowania kwasu etanowego
	31. Higher carboxylic acids.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zna nazwy wybranych kwasów tłuszczowych - rozumie opis doświadczenia reakcji wyższych kwasów karboksylowych z wybranymi odczynnikami - wymienia właściwości chemiczne wyższych kwasów karboksylowych - definiuje mydła jako sole wyższych kwasów karboksylowych i wymienia ich rodzaje
	32. Comparison of properties of carboxylic acid.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje właściwości kwasów karboksylowych ze względu na stan skupienia, zapach, reaktywność chemiczną, palność, rozpuszczalność w wodzie i dysocjację jonową - wymienia zastosowania innych kwasów

		karboksylowych w przemyśle
	33. Esters.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje, czym są estry - rozumie opis doświadczenia reakcji etanolu z kwasem etanowym - tworzy nazwę estru na podstawie kwasu karboksylowego i alkoholu, z którego pochodzi - odczytuje ogólne równanie reakcji estryfikacji - wymienia zastosowanie estrów
	34. Amino Acids.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - określa budowę aminokwasów - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne kwasu aminooctowego - wymienia zastosowania aminokwasów - odczytuje równanie reakcji kondensacji czyli tworzenia wiązania peptydowego z dwóch cząsteczek glicyny
5. Substancje o znaczeniu biologicznym	35. Fats.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Odczytuje ogólny zapis równania reakcji estryfikacji wyższych kwasów karboksylowych z glicerolem - Zna podział tłuszczów ze względu na pochodzenie i budowę cząsteczki - Wymienia właściwości tłuszczów - Wymienia zastosowanie tłuszczów
	36. Proteins.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia budowę białek - rozumie opis doświadczenia wykrywania białek za pomocą stężonego kwasu azotowego(V) - rozumie opis doświadczenia badania właściwości białek - wymienia procesy, którym ulegają białka
	37. Saccharides.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia pierwiastki, które wchodzą w skład cukrów - zna podział i wymienia rodzaje cukrów
	38. Glucose and fructose - monosaccharides.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje cząsteczkowo równanie reakcji fotosyntezy - odczytuje cząsteczkowo równanie reakcji biologicznego utlenienia glukozy - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne glukozy i fruktozy - wymienia zastosowania glukozy i fruktozy w przemyśle
	39. Saccharose - disaccharide.	<p><u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia źródła sacharozy - określa właściwości fizyczne i chemiczne sacharozy - odczytuje ogólne równanie reakcji przemiany sacharozy pod wpływem wody - wymienia zastosowania sacharozy

	40. Starch and cellulose - polysaccharides.	<u>Uczeń posługując się językiem angielskim:</u> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia proces powstawania skrobi - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne skrobi - rozumie opis doświadczenia wykrywania obecności skrobi - wymienia właściwości fizyczne i chemiczne celulozy - opisuje znaczenie skrobi i celulozy dla organizmów
--	--	---